

ORDINE, MEDALII ȘI DECORAȚII DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL AFLATE ÎN COLECȚIILE MUZEULUI DE ISTORIE DIN BACĂU

de ELENA ARTIMON

România — țară minunată, așezată între Dunăre, Carpați și Marea Neagră, brăzdată de ape care în zumzetul lor duc la vale pagini de legende, țară care dispune de un relief variat — cîmpii, dealuri și munți cu numeroase resurse naturale — cu oameni harnici, minunați și cinstiți, — este totodată țara care are o istorie multimilenară, o istorie ce ne vorbește de vitejia strămoșilor noștri, de dorința acestora de a-și apăra cu orice eforturi glia străbună, numele de român, ființa națională.

Numeroasele descoperiri arheologice, precum și tomuri întregi de documente păstrate în arhivele din țară și din străinătate ne aduc noi argumente ce ne demonstrează că ne-am născut, format și dezvoltat neîntrerupt în spațiul carpato-danubiano-pontic.

Deși soarta ne-a așezat în această parte a lumii „în calea tuturor răutăților“, noi am avut întotdeauna înțelepciunea, puterea și curajul și am răzbit tuturor încercărilor celor care voiau cu orice preț să ne cucerească glia străbună, să facă să dispărem chiar ca popor.

În vremurile de răstriește, românul și-a plins amarul, codrilor și luncilor, iar atunci cînd „domnul“ îi chema la oaste, oșteanul român — de cele mai multe ori acesta nu era altul decît țăranul plecat direct de la coarnele plugului —, lasă totul în grija celor de acasă, femeii și bătrîni — și răspundea „prezent“ sub drapelul patriei.

Istoria ne este martoră la multe înfruntări armate, la multe suferințe, dureri, dar și la multe izbînzii. Peste trupul acestei țări a trecut de multe ori tăvălugul morții, care tot de atîtea ori a adus jale și a lăsat multe răni adinci în sufletele noastre. Dar „acest pămînt udat cu sîngele și sudoarea strămoșilor noștri, înmulțit cu țărîna lor de douăzeci de ori seculară e al nostru...“, preciza revista „Dacia viitoare“ în 1883, și pentru aceasta el trebuia în continuare apărat și eliberat de acele forțe străine (dominația austro-ungară și rusească), care la sfîrșit de secol XIX — începutul secolului XX, încă mai stăpîneau o bună parte din teritoriul românesc.

De aceea la începutul secolului XX, cînd nori negri și amenințători ai primei mari conflagrații mondiale au cuprins întreaga Europă, poporul român a trebuit din nou, ca de atîtea ori pînă atunci să-și apere țara și ființa națională.

Intrarea României în război, după o perioadă de doi ani de neutralitate (1914—1916), de partea grupării Antanta (Franța, Anglia, Rusia) a fost determinat de obiectivul principal al poporului român — *desăvîrșirea unității statale* — eveniment ce s-a înfăptuit treptat în decursul anului 1918 — 27 martie 1918 Unirea Basarabiei, 28 noiembrie 1918 Unirea Bucovinei —, culminînd cu ziua de 1 decembrie 1918, cînd a avut loc Unirea Transilvaniei la patria mamă.

Atunci, în acel 1 decembrie 1918, la Alba Iulia, pe „*cîmpul lui Horea*“, în „*cetatea de glorie*“ a celei dintîi uniri a celor trei țări românești sub sceptrul lui Mihai Viteazul, alături de cei 1228 delegați ai tuturor categoriilor sociale au participat peste 100.000 de oameni veniți din toate colțurile Transilvaniei, care au ascultat cu emoție istorica *Hotărîre de Unire a românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească și a teritoriilor locuite de ei cu România pentru toate veacurile*.

Acest deziderat de unitate a fost obținut de poporul român cu eforturi umane și materiale foarte mari. Astfel, după lupte deosebit de grele soldate cu pierderi imense în toamna-iarna anului 1916 și primăvara lui 1917 (pierderi umane, materiale și teritoriale), refăcută și înzestrată, armata română a repurtat, în vara anului 1917, victoriile de la Mărăști, Mărășești și Oituz, victorii care au zădărnicit planurile dușmanului de a ocupa întreaga țară și totodată au grăbit sfîrșitul războiului și contribuit efectiv la victoria forțelor aliate ale Antantei împotriva celor ale Puterilor Centrale.

Miile de eroi, care în vara fierbinte a anului 1917, au scris cu sîngele lor pe stîncile Carpaților și lutul Cîmpiei din Valea Siretului „Pe aici nu se trece“, au grăbit astfel desăvîrșirea procesului istoric, firesc și legitim, de formare a statului național unitar român. Pe meleagurile băcăuane s-au înscris în acele împrejurări pagini de epopee la Oituz, Coșna și Cireșoaia, s-au încrustat în pămîntul străbun drama eroului Emil Rebreanu, simbol al dorinței de unitate a celor de același neam de pe ambele versante ale Carpaților.

Ostașilor, care cu singele lor au apărat pămîntul patriei străbune, s-au ațelora grav răniți și care s-au distins pe cîmpul de luptă prin eroism, curaj și abnegație li s-au acordat ordine, medalii și decorații. De asemenea au fost decorate și cadrele sanitare — medici, asistenți, infirmieri — care în focul luptei s-au în imediata vecinătate a frontului au fost mereu alături de cei răniți, oblojindu-le rănile, alinîndu-le durerile și suferințele.

Alături de foarte mulți ostași plecați din toate colțurile țării pentru a lua parte la marea înclăștare din timpul primului război mondial și la obținerea victoriilor care au condus în cele din urmă la realizarea marelui deziderat al „*UNIRII*“, au participat și numeroși băcăuani.

„Unirea — spunea marele istoric Nicolae Iorga — n-a fost un act politic ieșit dintr-o chibzuire rece... A vorbit atunci voia elementară a veacurilor de avînt zdrobit și de speranțe împiedicate. Fără a uita pe nimeni din cei care au colaborat la această faptă a Unirii, de la general și de la fruntaș, pînă la ultimul ostaș și țărăn, *omagiul recunoștinței*

noastre să se îndrepte azi către poporul acesta întreg de oriunde și din toate veacurile, martir și erou“.

Generațiile actuale aduc prinosul lor de recunoștință eroilor poporului român, omagiindu-i cu prilejul diferitelor aniversări, precum și cu prilejul „zilei eroilor“ și păstrându-i veșnic în memorie mai ales prin prezentarea lor în sălile de expoziție ale muzeelor de istorie.

Muzeul băcăuan posedă în colecțiile sale documente (brevete, corespondență, fotografii etc.), uniforme militare, arme, ordine, medalii și decorații — piese provenite prin donații și achiziții — și care au aparținut unor eroi ai meleagurilor băcăuane ce s-au distins în luptele din timpul primului război mondial.

Dintre cele mai semnificative piese muzeistice din colecția băcăuană, referitoare la primul război mondial le menționăm pe cele care au aparținut eroilor Procopie Strat¹, Ioan Pelin² și Gheorghe Glod³.

În continuare, în acest articol, ne propunem să facem o prezentare a ordinelor, medaliilor și decorațiilor din primul război mondial aflate în colecțiile muzeului băcăuan, piese muzeistice în care sînt fixate, în cazul de față evenimentele petrecute în războiul din 1916—1918 și care constituie adevărate mărturii ale trecutului nostru de luptă, adevărate pagini de istorie încrustate în metal.

Aceste obiecte pot fi considerate totodată și ca adevărate piese de artă, căci în afara informației pe tărîmul istoriei, ele se prezintă ca adevărate „bijuterii“, fiind lucrate cu măiestrie și migală, cu mult simț artistic și gust estetic. În realizarea lor artiștii (sculptori, gravori) au îmbinat frumosul și esteticul cu utilul, dînd pieselor un aspect foarte plăcut.

Între piesele de mare valoare istorică din colecția băcăuană, le prezentăm pe următoarele

1. Ordinul „**STEAUA ROMÂNIEI**“⁴. Este cel mai vechi ordin național creat de Al. I. Cuza și se prezintă sub forma unei cruci bizantine de metal, smălțuită, albastru închis și avînd în centru un medalion rotund, din smalt roșu, cu bordură albastră închisă, înconjurată de o coroană verde din frunze de stejar. Pe avers, în centrul crucii, pe un fond de smalt roșu o acvilă cruciată stînd pe un fulger, cu aripile desfăcute. De jur împrejur, pe un cerc de smalt albastru deviza „**ÎN FIDE SALUS**“ („Salvare în credință“). Reversul are monograma domnitorului Carol I încoronată. Cercul de smalt albastru este înconjurat de o ghirlandă de ramuri de stejar verde, care de asemenea împrejurul medalionului de

1 Elena Artimon, *Procopie Strat — combatant din primul război mondial*, în *Carpica*, XIV, Bacău, 1982, p. 235—243.

2 Muzeul Județean de Istorie „Iulian Antonescu“ Bacău. *Colecția de documente*, inv. 1740—1743; 1752 și *colecția de medalistică*, inv. 32.923; 32.926 (în continuare se va cita prescurtat M.J.I. Bacău).

3 Elena Artimon, *Gheorghe Glod — erou al primului război mondial*, în *Carpica*, XIV, Bacău (sub tipar).

4 *Enciclopedia României*, vol. I, 1938, p. 87. În colecția muzeului acest ordin este inventariat la nr. 19.976.

smalț roșu, în spate. Între brațele crucii raze și două spade încrucișate cu virfurile în sus. Pentru ofițeri ordinul are panglică de „Virtute militară”⁵ (Fig. 1/1).

Conform regulamentului de conferire din anul 1906⁶, acest ordin a fost acordat și băcăuanului Procopie Strat. Astfel, în brevetul nr. 2864 din 12 decembrie 1918, semnat de Ministru de război, General Corp de Armată, Văitoianu, se precizează că „... s-a conferit Ordinul „Steaua României” cu spade în gradul de Cavaler cu panglică de „Virtute militară”, căpitanului Strat I. Procopie, din Regimentul 16 Infanterie, pentru bravura cu care a comandat compania în toate atacurile din zilele de 24—31 iulie 1917, respingând atacurile extrem de violente, în zilele de 26 și 31 iulie 1917”⁷.

2. Ordinul „COROANA ROMÂNIEI”⁸ a fost acordat conform regulamentului din 1906⁹ și ofițerilor băcăuani Procopie Strat și Pelin Ioan.

Acest ordin creat de regele Carol I a fost acordat atât militarilor cât și civililor. Ofițerii decorați cu acest ordin, pentru faptele de arme săvârșite pe câmpurile de luptă purtau panglica medaliei „Virtutea Militară”.

Ordinul este de forma unei cruci de Malta, smălțuită în roșu închis având la mijloc un medalion cu smalț roșu și cu bordură albă. Medalionul are pe avers coroana regală și pe bordură inscripția PRIN NOI ÎNȘINE — 14 MARTIE 1881, iar pe revers, la mijloc 10 MAI și pe bordură 1866 — 1877 — 1881 (datele suirii pe tron a regelui Carol I, proclamării independenței și proclamării regatului). Între brațele crucii cifrele regelui Carol I și două spade încrucișate cu virfurile în sus¹⁰ (Fig. 1/2).

În brevetul nr. 6236 eliberat în ziua de 23 iunie 1919 de către Ministerul de Război, pentru băcăuanul Procopie Strat se precizează că „... se conferă Ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de ofițer cu panglica de „Virtute Militară”, căpitanului Strat I. Procopie, din Regimentul 16 Infanterie, pentru bravura și energia cu care a comandat Batalionul în luptele de stradă date cu maghiarii în localitatea Cadat, la 16 aprilie 1919. Prin măsurile judicioase ce a luat, a restabilit o situație devenită cu totul critică din cauză că inamicul împresurase batalionul din toate părțile”¹¹.

5 *Enciclopedia României* vol. I, 1938, p. 86—87; Catone Ștefan, Șerbănescu Neculae, Bedivan Dumitrașcu, *România. Decorații, 1859—1991*, București, 1992, p. 17.

6 *Enciclopedia României*, vol. I, 1938, p. 87.

7 M.J.I. Bacău. *Colecția de documente*, inv. 426.

8 Idem. *Colecția de medalistică*, inv. 19.977 ; 32.926.

9 *Enciclopedia* . . . , vol. I, p. 87.

10 *Ibidem*, p. 87—88; Catone Ștefan și colaboratori *op. cit.*, p. 17—18.

11 M.J.I. Bacău. *Colecția de documente*, inv. 427. Și în brevetul (inv.) prin care i s-a conferit cpt. Pelin Ioan, Ordinul „Coroana României” se precizează meritele pentru care a primit însemnul respectiv.

3. Ordinul „MIHAI VITEAZUL“ a fost creat de regele Ferdinand I, pentru a răsplăti faptele de eroism ale ofițerilor. Modul de atribuire a acestui ordin era precizat în legea din 21 decembrie 1916, publicată în Monitorul Oficial nr. 223 din 25 decembrie 1916.

Insemnul se prezintă astfel: Cruce treflată, smălțuită în albastru și cu marginile de aur. Pe avers, în centrul crucii se află cifra de aur a regelui Ferdinand I. având deasupra coroana regală de aur, iar reversul, smălțuit tot în albastru, poartă anul 1916. Panglica este de culoare roșie-vișinie cu dungi de aur la margini. Ordinul are trei clase: cl. I; cl. a II-a și cl. a III-a¹² (fig. 2/1). În colecția muzeului se află două exemplare ale acestui ordin militar, care au aparținut băcăuanilor Procopie Strat și Gheorghe Glod¹³.

Așa după cum reiese din brevetele ce le deținem, locotenentului Strat Procopie din Regimentul 16 Infanterie, i s-a conferit acest ordin pentru „... vitejia și avântul cu care și-a condus compania în luptele de la Kick Racos, Szt. Myhaly (Transilvania), Edera, Goioasa, Piscu cu Pini, Buturugenii și Gișteni, în 1916...”¹⁴, iar sublocotenentul Gheorghe Glod pentru „... modul eroic cu care a condus oamenii la asaltul poziției Poiana Încărcătoarea, cucerind prima și a doua linie de apărare inamică, pe care n-a cedat-o cu toate că forțe inamice a contraatacat-o de ne-numărate ori...”¹⁵.

Cei doi băcăuani distinși cu ordinul „Mihai Viteazul“, cl. a III-a au fost numiți și Cavaleri ai Ordinului „Mihai Viteazul“, având dreptul de a purta, în zile de sărbătoare națională și la ceremonii militare, pelevina acestui ordin și de asemenea au beneficiat de toate drepturile înscrise în legea din 21 decembrie 1916.

4. Ordinul „CRUCEA REGINA MARIA“, a fost instituit prin decretul regal din 5 februarie 1917 și conferit persoanelor care s-au distins prin activitatea lor pe tărâm sanitar în războiul pentru întregirea României. Ordinul are trei clase și se prezintă astfel: cruce gamată de metal smălțuit, atârnată de o panglică portocalie¹⁶. Exemplarul din colecția muzeului este o cruce clasa a II-a, din metal galben, cu dimensiunea de 40 mm și are pe avers, în centru, cifra reginei Maria, din smalt roșu, încoronată, iar pe revers data 1917¹⁷ (fig. 2/2).

5. „MEDALIA VICTORIEI“. A fost creată de țările aliate și asociate în primul război mondial pentru a comemora frăția lor de arme și conferită celor care au luat parte la acest război în calitate de combatanți.

12. *Enciclopedia* vol. I, p. 88—89; Catone Ștefan și colaboratori, op. cit., p. 15.

13. M.J.I. Bacău. *Colecția de medalistică, inv. 19.974; 30.265 și colecția de documente, inv. 428; 1577.*

14. Elena Artimon, op. cit., p. 236.

15. Elena Artimon, op. cit. în Carpica XXIV (sub tipar); document cu nr. de inv. 1577.

16. *Enciclopedia* . . . , vol. I, p. 89.

17. M.J.I. Bacău. *Colecția de medalistică, inv. 24.428.*

Varianta românească a acestei medalii este din metal comun, de formă rotundă, cu un diametru de 36 mm și se prezintă astfel pe avers o „Victorie” înaripată, stînd în picioare și ținînd în mîna dreaptă o spadă cu vîrf în jos, iar în mîna stîngă o ramură de palmier; pe cap poartă o cunună de lauri. Pe revers, într-o coroană de stejar, străpunsă de o halebardă, inscripția: MARELE RĂZBOI PENTRU CIVILIZAȚIE. Circular, într-un fel de lanț numele următoarelor țări ANGLIA — BELGIA — GRECIA — JAPONIA — SERBIA — RIGA — CHINA — ROMÂNIA — ITALIA — FRANȚA. Panglica are mai multe culori în degrade: albastru, verde, alb, galben, portocaliu ¹⁸. (fig. 4/1). În colecția muzeului nostru se află mai multe exemplare ale acestei medalii, dintre care menționăm pe cele primite de eroii băcăuani Procopie Strat și Gheorghe Glod ¹⁹.

6. „CRUCEA COMEMORATIVĂ A RĂZBOIULUI 1916—1918”. A fost instituită de regele Ferdinand I pentru militarii și civilii care au luat parte la războiul pentru întregirea României. Este lucrată din fier negru cu marginile bronzate; brațele crucii au dimensiunea de 40 mm înălțime, 20 mm lățime, iar cercul din mijlocul crucii diametru de 13 mm. Extremitățile crucii sînt în formă romboidală. Pe avers, în cerc se află cifrele regelui Ferdinand I încoronat, iar pe revers anii 1916—1918. Panglica este în dungi de culoare albastră-verde. Pe panglică sînt atașate transversal barete purtînd inscripțiile uneia sau mai multor lupte principale la care persoana ce a primit-o a luat parte efectiv în timpul războiului. Pe barete sînt trecute luptele din ARDEAL, CERNA, JIU, CARPAȚI, OITUZ, BUCUREȘTI, TURTUCAIA, DOBROGEA, MĂRĂȘTI, MĂRĂȘEȘTI, TÎRGU-OCNA, DUNĂRE ²⁰ (fig. 3/1).

În brevetul cu nr. 32295 din 1 iunie 1922, prin care i se conferă căpitanului Procopie Strat acest însemn, se specifică că avea pe panglică baretele ARDEAL, CARPAȚI, BUCUREȘTI, TG. OCNA, 1918, 1919, deci locurile unde a luat parte la luptă.

Crucea Comemorativă a războiului 1916—1918, fără barete, a fost conferită și cadrelor sanitare care au fost pe front s-au au lucrat în spitalele de campanie. Muzeul nostru deține în colecție un număr de 9 (nouă) exemplare ale acestui însemn ²¹.

7. Crucea „MERITO DI GUERRA” (Meritul de război). Acest însemn a fost conferit de Ministrul de război italian, conform decretului nr. 205 din 19 decembrie 1918, căpitanului Strat Procopie din Regimentul 16 Infanterie 22.

Însemnul din metal comun, de forma unei cruci cu dimensiunile de 37 mm prezintă pe avers, pe brațul orizontal, inscripția MERITO DE GUERRA

¹⁸ *Enciclopedia* vol. I, p. 93; Cătone Ștefan și colaboratori, *op. cit.*, p. 25.

¹⁹ M.J.I. Bacău. *Colecția de medalistică, inv. 19.981; 30.259.*

²⁰ *Enciclopedia...*, vol. p. 95; Cătone..., *op. cit.*, p. 24.

²¹ M.J.I. Bacău. *Colecția de medalistică, inv. 17.620; 19.979; 20.399; 20.824; 20.828; 26.629; 26.630; 30.257; 32.923.*

Deasupra inscripției literele EV întrepătrunse și încoronate ; sub litere, peste o ramură din frunze de stejar. Reversul are în centru o stea cu cinci peste o ramură din frunze de stejar. Reversul are în centru o stea cu cinci colțuri, fixată peste raze care pornesc spre marginile brațelor piesei. Panglica este de culoare albastru deschis cu două dungi albe, verticale ²³ (fig. 3/2).

8. „CRUCEA DE RĂZBOI FRANCEZĂ“, a fost conferită de Ministerul de război francez, sublocotenentul Gheorghe Glod, care înrolat voluntar în timpul primului război mondial s-a distins în luptele din zona Mărăști-Mărășești din vara fierbinte a anului 1917. De forma unei cruci de Malta, dar avind capetele drepte, piesa are în centru un medalion rotund. Pe avers, în medalion un bust, în profil dreapta, cu cunună de lauri pe cap, avind circular inscripția REPUBLIQUE FRANCAISE. Reversul are în medalion, pe două rânduri, anii 1914/1918. Între brațele crucii două spade încrucișate cu virfurile în sus. Panglica de culoare verde cu dungi roșii, verticale și cu o ramură de lauri din același metal din care este lucrat insemnul, aplicată pe ea ²⁴ (fig. 3/3).

9. Medalia „RECUNOȘTINȚA EROILOR“. Este din metal comun, rotundă, cu diametrul de 25 mm și a fost bătută în cinstea eroilor din primul război mondial încadrați în Regimentul 4 roșiori „Regina Maria“. Pe avers are cifra încoronată a reginei Maria, iar sub ea pe trei rânduri inscripția REG. 4 ROȘIORI „REGINA MARIA“. Reversul medaliei are în mijloc un monument, cu basorelieful reprezentind călăreți, coloane și o „flacăra“ între coloane, toate așezate pe un soclu impunător. Sub monument anii 1916—1919, iar circular, de o parte și de alta a monumentului inscripția RECUNOȘTINȚA EROILOR ²⁵ (fig. 4/2).

10. Insemnul „F.I.D.A.C.“ (FEDERAȚIA INTERALIATĂ A FOȘTILOR COMBATANȚI), a fost conferit eroului — voluntar Georghe Glod, rănit foarte grav în luptele de la „Poiana Încărcătoarei“ — zona Mărăște în 11 iulie 1917. Această piesă este de formă ovală, din email alb peste care e pictată o ramură de lauri, iar peste aceasta tricolorul fluturind. Sub tricolor inițialele F.I.D.A.C. Circular, pe un fond de email albastru în limba franceză Inscripția FEDERAȚION INTERALLIEE DES ANCIENS COMBATANTS. Medalionul este înconjurat de două ghirlande din frunze de lauri. Totul este așezat pe un suport de raze, avind în partea superioară o stea cu cinci colțuri ²⁶ (fig. 4/3).

11. „SEMNUL INVALIDIZILOR DE RĂZBOI“, creat prin decret regal ce a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 10 din 1918. Insigna este rotundă, formată din panglică de culoarea panglicei de la medalia „Virtutea

22 M..J.I. Bacău. *Colecția de documente inv. 429.*

23 Idem. *Colecția de medalistică, inv. 19.975.*

24 Idem, *inv. 30.258.*

25 Idem, *inv. 18.124 ; 21.134.*

26. Idem, *inv. 30.261.*

militară“, pe care s-a aplicat o ghirlandă de bronz, de ramuri de stejar și laur. În interiorul ghirlandei, data 1916/19²⁷ (fig. 4/4).

Piesele prezentate în acest articol, deși puține numeric, le considerăm totuși a fi reprezentative prin originalitate, estetică și importanța lor documentară, pentru patrimoniul nostru muzeistic. Acestea, alături de alte piese din colecțiile băcăuane (uniforme militare, un dolman, o pelerină a Ordinului „Mihai Viteazul“, arme, documente, etc.) referitoare la perioada primului război mondial, prezentate în cadrul unei expoziții tematice, dau posibilitatea publicului vizitator să-și formeze o imagine completă și asupra aportului băcăuanilor la luptele din timpul primei mari conflagrații mondiale.

DES ORDRES, DES MÉDAILLES ET DES DÉCORATIONS A LA PREMIÈRE GUERRE MONDIALE EXISTANS LES COLLECTIONS DU MUSÉUM D'HISTOIRE DU BACAU

Résumé

Dans cete article l'auteur présente quelque ordres, médailles et des décorations relativement à la première guerre mondiale. 1916—1918.

En conclusion l'auteur montre l'importance de ces pièces pour l'illustrations d'un moment essentiel de l'histoire de peuple roumain — la première guerre mondiale.

LÉGENDE DES FIGURES

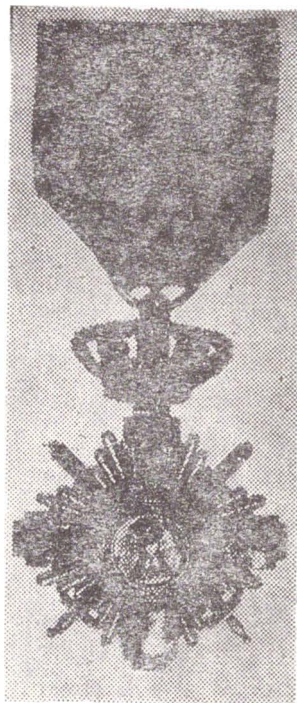
Fig. 1 — Des ordres relativement à la première guerre mondiale : 1. L'ordre „L'étoile de la Roumanie“ ; 2. L'ordre „L'couronne de la Roumaine“.

Fig. 2 — Des ordres relativement à la première guerre mondiale : 1. L'ordre „Michel le Brave“ ; 2. L'ordre „Le croix le Reine Maria“.

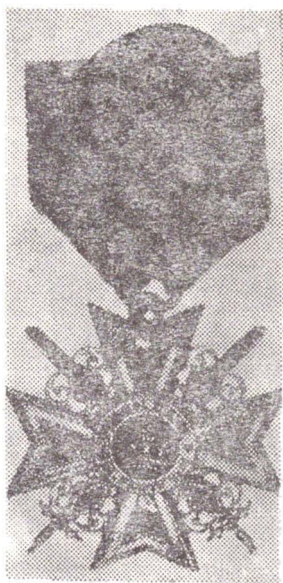
Fig. 3 — Les croix relativement à la première guerre mondiale : 1. La corix „Commemorative à la guerre 1916—1918“ ; 2. La croix de guerre italienne „Memento di guerra“ ; 3. La croix de guerre française 1914—1918.

Fig. 4 — Des médailles relativement à la première guerre mondiale : 1. La médaille „Victorie“ ; 2. La médaille „Reconnaissance les héros“ ; 3. Le distinction „F.I.D.A.C.“ ; 4. Le signe invalide de guerre 1916/19.

²⁷ Enciclopedia ..., p. 95. În colecția muzeului există un exemplar al acestui lusem (inv. 30.325) ce a aparținut eroului Gheorghe Gold.

1

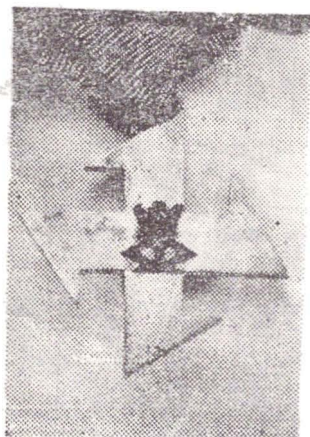
2

Fig. 1. Ordine referitoare la primul război mondial 1. Ordinul „Steaua României” ; 2. Ordinul „Coroana României”.

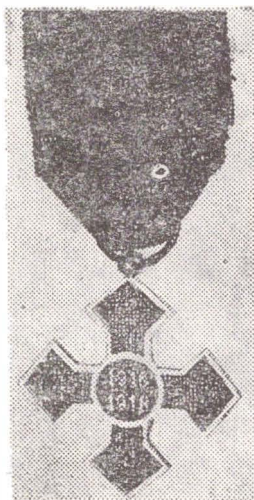
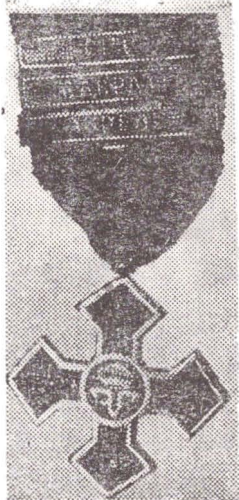
1

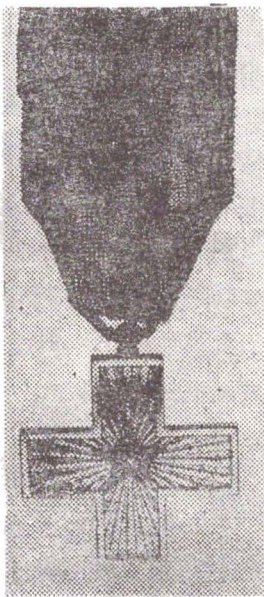
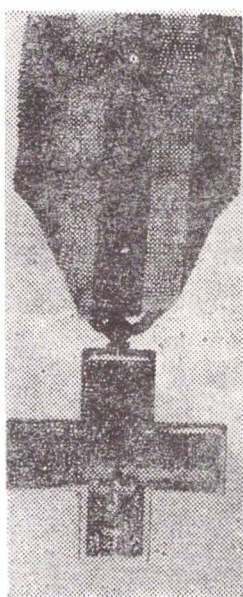
2

Fig. 2. Ordine referitoare la primul război mondial : 1. Ordinul „Mihai Viteazul” 2. Ordinul „Crucea Regina Maria”.

1

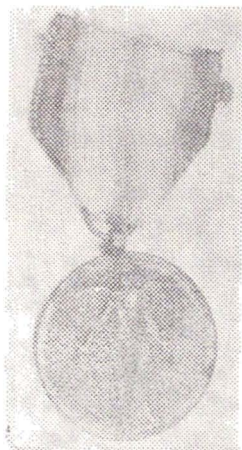

2

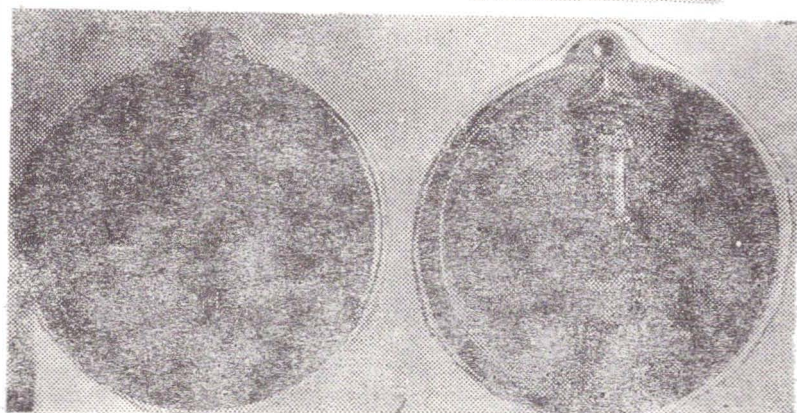
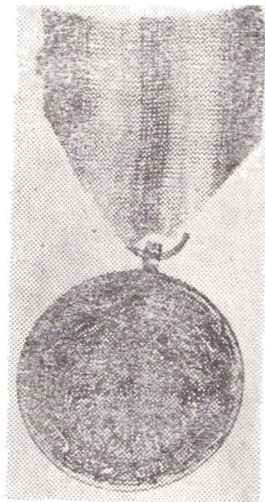

3

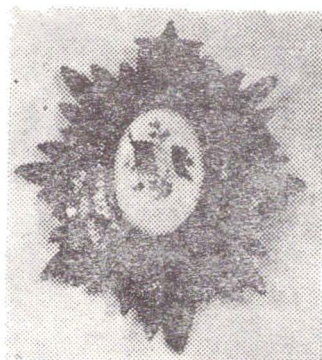
Fig. 3. Cruce referitoare la primul război mondial : 1. Crucea „Comemorativă a războiului 1916—1918 ; 2. Crucea de război italiană „Merito di guerra” 3. Crucea de război franceză, 1914—1918.

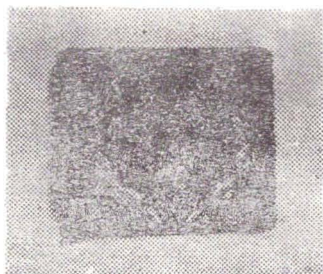
1

2

3

4

Fig. 4. Medalii referitoare la primul război mondial 1. „Medalia Victoria”
2. Medalia „Recunoștință eroilor”; 3. Insemnul F.I.D.A.C.; 4. Semnul invalizilor
de război, 1916/19